

KIADÓ HIVATAL:

BELICZEY-UT 4 SZÁM
hova az előfizetési penek
hirdetéseik és minden a
kiadóhivatalterületi köz-
lemények küldendők.

NYILTTÉR-ben egy sor
közlelési 50 fillér

— HIRDETÉSEK —
jutanyos áron vételnek

SZARVASI LAPOK

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

— ELŐFIZETÉSI ÁR —

Egész évre . . . 10 korona
Félévre . . . 5 korona
Negyedévre . . . 2 k. 50 f.

— SZERKESZTŐSÉG —

Beliczey-ut 4. szám. hova
a lapszemlére és illető
közlemények küldendők

KÉZIRATOK

nem adtatnak vissza

Hivatalos közlemények.

12892 I. Szarvas nagyközs. előlj.
1902.

Hirdetmény.

A járási főszolgabíró úr ad 5327/1902. számú rendelete folytán közhírré tétetik, miszerint a köztenyésztésre szánt apa állatok, u. m.: bikák, kosok és kanok megvizsgálása 1903. év január 19-én d. e. 9 órakor a községháza udvarán fog megejtetni.

Felhívtnak az apa állat tulajdonosok, hogy köztenyésztésre szánt apa állataikat ez időre a megjelölt helyen, a törvényes követelmények terhe alatt elővezetni el ne mulasztják,

Szarvas, 1902. december hó 17-én.

Az előjáróság nevében:

S a l a c z, G r i m m,
elsőjegyző. bíró.

A gyilkosságok és öngyilkosságok okai.

A hírlapokban napról-napra megjelenő gyilkossági és öngyilkossági hírek, mondhatni állandó izgatottságban tartják a kedélyeket és éppen erre való tekintettel nem lesz érdektelen és hiábavaló munka bevilágtatni abba, milyen összefüggésben állanak ezek a kórságos jelenségek az emberi jellem kialakulásával.

A jellem az, amelynek nevelésére manapság a legkevésbé gondot fordítják. Egész határozottsággal meg-

lehet állapítani, hogy mindazok, akik gyilkosságot követnek el, vagy könnyedén emésztenek el a saját életüket, többé-kevésbé gyenge jelleműek vagy teljes jellemhiányban szenvednek.

Az első pillanatra ez merész állításnak tetszik, mert a legtöbb lélek-bűvár a létért való küzdelemben, a vallástalanságban és az életnek előre ki nem számítható számtalan esélyeiben, vagy az emberi gyarlóságokban, erkölcsi telenségben keresi e baj kútforrását.

Nem állítjuk, hogy a vallásos érület és a jellem nem rokonvonalosok, de okozati összefüggést a kettő között egész határozottsággal megállapítani nem lehet. Vannak ugyanis vakbuzgó férfiak és nők, kiknek szíve a hit, a vallásosság fegyverével vértetve van ugyan, de azért mégis kioltják az önmaguk, vagy szeretteik, vagy embertársaik életét, ha földi vágyaik teljesedésbe nem mehetnek.

A hírlapok újszólóval mindennap új halott főit húzzák meg a lélekharangot és a halottak mindegyikének életét más és más, vagy öngyilkosság emészttette el. Majd egy szerelmes leány éri maga alatt inogni a földet, mert szerelme nem talált viszonzásra, majd a jóléthez szokott apa, vagy anya írta ki egész családját, mert nem illehet övével dúsan terített asztalhoz; majd pedig egy ledér, könnyelmű ifjú röpit golyót az agyába, mert nem tékozolhatta el teljesen az övének keservesen szerzett vagyonát.

Ijesztő kép ez, de való igaz. Tény, hogy a szilárd jellemű egyének mindenkor megállják helyüket a létért való nehéz küzdelemben és harcban és leküzdve a nyomort, inséget és minden emberi gyarlóságokat, bátran, büszkén emelik fel a fejüket, hogy szembe nézhessenek az élet követel-

ményeinek; míg ellenben a jellemhiányban szenvedők vagy gyenge jelleműek nem meritenek vigaszt sem a biblia magasztos tanáiból, sem az őket kúrnyező szeretteik esdeklő tekintetéből, hanem egy jobb jövő reményének hiányában önként szabadítják meg lelküket megingott porhüvelyüktől.

Pedig hány földön csuszó-mászó, nyomorék beteg van, akik az emberek könnyűületeiből tengetik nyomorú-ágos életüket és hányan vannak, akik egyik családból a másikba esnek és mégis élnek, élni akarnak abban a tudatban, hogy — a költő szavai szerint földérül még talán rájuk a boldogság napja és hogy míg az ember boldog nem volt, habár egy napra, egy órára is, addig meg nem halhat.

És mit mondjunk azokról, akiknek nem adatott meg a mód, hogy az élet nehéz versenyharcában olyan álláshoz jussanak, hogy a mai „előkelő” életmódnak óriási költségeit meggyőzhessék és akik azután az elsorvadás, az elzülés és az erkölcsi elpusztulás küszöbén gyilkot kapnak a kezükbe?

Nemcsak a testnek, a léleknek is megvan a maga sajátos betegségei, melyek úgy terjednek, mint a ragályos kórság és megfáradva az egészséges embereket is járványszerűen pusztítanak. Ezek a kórságos betegségek ott szedik aldozataikat tömegesen, ahol a lelki erő fogyóban van, vagyis a jellemhiányban szenvedők közül.

Ezért is a nevelésnél nem a külsőségre, hanem az ember saját énjének, jellemének fejlesztésére kell nagyobb súlyt fektetnünk. Már pedig valjuk meg ösztönét, hogy a szülők gyermekeik jellemének kialakítására ma nem fordítanak kellő gondot és e

részben mindent az iskolától várnak. Nem korlátozzák, nem nyomják el idejekorán gyermekük lelkében azokat az ösztönöket, melyeknek romboló hatását később eltűnniük, elszelvedniük kell.

Az egyházakban hiába idézik a szent férfiakat, apostolokat; az iskolában hiába mutatnak rá a kiváló jellemekre, — azok a mai kor ádáz harcai középett nem hagynak már az ifjúság lelkében olyan maradandó nyomokat, mint annakéltte hagytak. Kátó, Brutusz, Zrínyi, Hunyadi alakjai elhomályosultak, — hősök, vértanúk, költők nem váltanak már ki lelkesedést, csodálatot a mai kor gyermeke lelkéből.

Mindenki csak élni akar, élni a vágyainak, még pedig rohamosan; jól vagy kevésbé jól: az mindegy, de félrelökve mindent, ami útjában áll, jót és rosszat, szípet, nemeset, vagy rútát, mindent, nem törődve vele hogy lebukik e a szédítő mélységbe, vagy eléri e, nyugodtabb megfontolás mellett kitűzött célját. A szülőknek volna feladatuk, az egyház és iskola segítségével az emberiséget egyre szédítőbb rohamában egy-egy perere megállítani és a tanügy embereinek kicsinylése helyett nemesítő eszközök által támogatni az élet esélyeire, ennek veszélyes útaira és a középszerű jellemekre, melyek szorgalmunk és iparkodásuk révén jóléthez jutottak, valamint a szomorú következményekre, melyeknek a könnyelmű életet folytatók kitéve lehetnek.

Még kell tanítanunk az embereket arra, hogy a csendes, nyugodt, igénytelen életnek több, igazabb, nemesebb öröme van, hogy az ésszerűség, a boldog családi öröm nem kell ugyan zajos feltűnést, nem szórakoztatja a kíváncsiakat, a bámúlókat, de nem is jár nyomában az erkölcsi elzülés, mely a jellem hiányában szen-

TÁBOZA.

Tizenhárom esztendő.

(Levél a Nagyságos asszonyhoz.)

Ha én babonás ember volnék, ennek az én irásomnak vagy más czime volna, vagy egyáltalában nem is volna czime. De szükségem van erre a címre s nem vagyok babonás — kissé udvariatlan talán. Mert ime Nagyságos asszonyom: én Önt most nyilvánosan arra kényszerítem, hogy a tizenhárom esztendőnek mértékeimutatóján álljon meg velem egy percze s a képzelet szárnyain röpködjön vissza a múltba — az első esztendőbe. Ugye most minden ember, a ki ezt az én irásomat elolvassa, megtudja, hogy tizenhárom esztendőnek boldogságát szólítom vissza a multak ködéből s arról az első őszi estéről, a mikor minden szobában lámpa égett s sápadt fénye egy szemérmes asszonyka piruló ábrázatáról sugárzott felém. A mikor össze kavargtak minden zugában az alacsony háznak, minden szobában, a legutolsóban is a melynek rejtelmes esőndijében egész életre való boldogság bontogatta fehér szárnyait.

Ne haragudjék hát reám, hogy eszébe juttatom, hogy tizenhárom esztendő pergett le az idő orsóján mind e mai napig, hogy

ebből az irásomból más is megtudja, hogy tizenhárom esztendője uralkodik férje urán, a házon s annak tartozékán télen nyáron egyaránt.

Nekem ez a visszaemlékezés örömet okoz, és érzem, hogy most úgy kell tennem, mint a jámbor pap réges régen cselekedett, a mikor a felszentelt hajlékba lépett, hogy népeért imádkozzék előbb is önmagáért imádkozott.

Mert szentelt nekem az a ház, a hová most irásomat küldöm, apraja, nagyja kedves nekem s róluk való megemlékezésem során előbb is magamról szólok.

Ugye emlékszik még . . . nyár volt s egy ismeretlen lantpergető verses üzenetét elvitte önhöz valaki, a ki verset sohasem irt csak tanult s a kinek azóta is kedvesebb az expenznóta prózája minden ölelkező rimnél. Aztán öszre fordult az idő, haza várta az asszonyt, nem hozták négy lovon, csak kettőn, nem is ruganyos hintóban, csak amolyan sárga kocsin. (Azóta van már ló is, négy is, hintó is.)

És én most is látom Önt az akkor még alacsony háznak első szobájában, a mikor kettesbe hallgatják a dalt a multból, s arról kiről énekelnem azóta sem szabad. Ezek a dalok elmúltak, mint a mezőn a virág az emlékek elhamvadtak, a boldogságot is eltemették az idő örökre, és nem is támad

több olyan öröm, mint volt az első szerelemnek részegítő öröme.

Ért magamért imádkoztam el Önnek Nagyságos asszonyom s most megint Önről szólok, a ki sokáig bontogatta nekem a multnak szálait, a mikor már rég összeborzolta a végzet — elhajtván a csöndes udvarházából, a mely azóta benépesült gyerekhaddal, a kertben rózsafákka, sokkal többel, mint a mennyi az első esztendőben ki virult. A gyerek nagyra nőtt. Imhol a szakállas vénnek tesznek tanúságot róla! Csak minap robbant el előttem az örök imádságát, a szentírás szavait, úgy a hogy azt ezer és ezer esztendőnek példája tanítja. A gyerek! Kinek gögicselő hangját lestem, kinek játékában gyönyörködtem, a kinek színes lepkét fogtam, kit beüt vetni láttam a kinek tejesporodésán öröm támadt az én szívémben is.

Akkor még rózsá virult a kerijükben, mikor még lepkét fogtam a fiunak, sines illatos rózsá s a tője első virágját én téptem le én vittem el az alvógra az alacsony nád fedelés házikó virágjának.

Hol vagytok ti színes, illatos virágok? Meg van e még a kert, virul-e még rózsája? Veletek is úgy bánt az idő, mint velem, titeket is megtépett úgy mint engem, ki egykor virulástok lestem . . . De ime hova tévedt tollam, hiszen én Önnek

irok s nem magamnak, Önről s nem magamról.

Önről Nagyságos asszonyom, a tizenhárom esztendő előtti asszonyról — a ki mi kor oda hozták közzénk egyszerre megölt mindnyájunk szemében, hogy azóta a férje nyakára nőtt arról nem mi tehetünk, hanem a férje; a ki sokáig tirta az Ön ölelő karjait — a nyaka körül. Mert az Ön karjának ott volt mindig a pihenője — talán még ma is . . . mert ön nem felejtett el semmit.

Ugy tudom, hogy arcának rózsái sem hervadtak el — annál több redőült ki a férje ura arcára, a szeme is épp úgy csillog mint akkor, a mikor még többször fűrészte meg férje a tekintetét az ön kék szemében. Most már ő is ritkábban teszi, az idő eljár s ha az ember minden napnak leszakasztotta virágját tizenhárom esztendő lassu elmulása során mindig kevesebb lesz a virág . . .

Ámbár mind el sem hull s az ön férje olyan okos gazda, hogy neki még akkor is nyílik virág, a mikor a szomszédban már a rózsát is elzárta . . .

A szomszédban! Oda is el kell nézmem egy kicsit. A jó szomszédok, a kik benépesítették az ön termet nagyságos asszonyom, a kik a jourokon mindenről el tudtak csevegni, divatról, színházról, mulatságról, em-

vedőket a büntettek örvényébe sodorja. Tanítsuk meg a gyermekeket arra is, hogy mi módon kell élni, hogyan kell a sors mostohaságának ellentárlani, embertársaink iránt jótékonytárgy, elnézést gyakorolni, őket tisztelni, a tévedőt helyes útra terelni. És akkor mindenki meglehet arról győződve, hogy a véres események krónikája nem jagyezhetik fel olyan sürűn a hajmezslő gyilkosságokat és öngyilkosságokat.

Szobrot Kossuthnak.

(Második közlemény.)

	Kor. fill.
Grósz Armin	1
Garai testvérek	2
id. Melis Máttyás	4
Lengyel	4
Dr. Tákács	2
N. N.	— 20
Meitner Soma	1
Fülöp Henrik	— 20
Sárosi N.	— 50
Koreny József	— 20
Podani István	— 40
Magyar Mihály	2
Molnár Samu	1
Schvarcz Zakariás	— 40
Glöckner Marczel	2
Tepliczki János	5
Pamm József	2
Fisbein Ignác	1
özv. Neu Emánuelné	2
Frank Viktor	2
Bakos János	— 12
Mázor ügyvéd	2
Kondacs Soma	1
Hölmik János.	1
Molnár Samu	— 80
Blaskó János	1
Schrejer József	1
Pálkás János	1
Simko Gyula	1
Melis György	4
Hézer István	1
Vollmann Jakab	40
Komloszki Lajos	— 20
Pollák és Silbertsen	2
Bárány Béla	2
Pietenik József	1
Breitner Zsigmond	1
Szihla Tivadar	2
Elefánt János	1
Medvegy György	1
Dr. Fuchs	1
Tákos Lajos	— 60
Cséke Gyula	2

berekrol a kik mindég tudták, kinek minő szabásu lesz az új ruhája mely csak hónapok mulva fog elkészülni — s a kik soha sem értettek egyet önnel még akkor sem, ha követet kellett választani.

Azóta a szomszédok is elszéledtek, ki feljebb ment, ki lejjebb. Ha mindnyájokról meg akarnék emlékezni, el kellene kezdenem a városházán s megállanék valahol itt, ebben a nagy városban — az ország házában. De nem megyek ilyen messzire. Fáradt tollam az Önök házába tér megpihenni. Ennek a háznak zaja, hangos lármája el ringat — a multba. S úgy vagyok én ezzel a házzal, mint a vándor, ha utja arra a tájra viszi, a honnan elindult azt a hajlékot keresi fel először, a hol a vándorbotot a kezébe fogta . . .

Ugy-e jó asszonyom nem haragszik, ha most, tizenhárom esztendő után s a mióta nőpenna lett a vándorbotból, újra a kezembe vettem s behintettem ez a néhány lap papirost a multnak emlékeivel.

Akad ez emlékek között elmúlt öröm, elhervadt virág, meg tizenhárom esztendő s ennek elmúlását hirdeti három sokat ígéro esemete.

A maguk kerjéből hajtott ki s a mi öröm terem rajtuk, Önök szedik le.

A levelet írta: **Juratus.**

özv. Plavec Györgyné N. N.
 Braun Jakab
 Belopotoczi György N. N.
 Roszjarovitz Mihály
 Nagy Sándor
 Kasuba Mihály
 id. König Mór
 Hisz János
 Simon Károly
 Varga Ferencz
 Robitsek Sándorné
 Nagy Bálintné
 Megyeri Jánosné N. N.
 Mikolay Pál
 Borgulya Márton N. N.
 Maginyecz János
 Petrás János
 Blaskó István
 Sárközi Márton
 Pálka György
 Brás Samu
 Velki János
 ifj. Janurik Jánosné
 Galát Mihály
 Petrás György
 Brauner György
 Petrasovits János
 Saskó Sámuel
 özv. Sárkány Pálné
 Sárkány Ferencz
 Frank János
 Hász Ignác
 Gaál András
 Vaszelovics Miklós
 Vitály Mihály
 N. N.
 Menda Dániel
 Medvegy János
 Belicza Mihály
 Fuchs A.
 Enyedi Sándor
 Fuchs Ábrahámné
 Slezinger Mózes
 Guszmán S.
 Gráfik Pál
 ifj. Kelemen Samu
 Brusznyczyk Pál
 Bajdich Mihály
 Liska Samu
 Piáček István
 Borgulya György
 Polák Albert
 Davda János
 Ribárszky János
 Gyurik Pál
 Bankó János
 Czinkoczi János
 Maczik János
 Mucha Pál
 Gajdos Pál
 Melich Márton
 Szopcsák Ignác
 Arvai Mihály
 Zsigmond János
 Kugyela András
 Szakács János
 Borgulya György
 Komáromi Mari
 Dr. Glásner Armin
 Goldberger J.
 Csábráky János
 Melis Márton
 id. Burák Samu
 Gyebnár István
 Blau József
 Janec-kó Máttyás
 Demeter György
 Csicsely János
 Szarka Ferencz
 Gaál László
 Grecsnyik Mihály
 Zsjakovics Mihály
 Paulovics János
 Gyebnár Jánosné
 Szirota Mihály
 Gombár János N. N.
 Litauszky Pál
 Borgulya Márton
 Veiczner Gábor
 Kondacs Pál
 Pribelszky Pál
 Tóth Kálmán
 Darida András
 Kis Mihály

1 — Behan Mihály —.10.
 —.30. Glözik Mihály —.10.
 —.40. özv. Roszik Györgyné —.10.
 —.10. Pödani Pál —.20.

(Folytatjuk.)

Ujdonságok.

— **Lapunk** legközelebbi száma 1903. év január 1-én fog megjelenni.

— **Karácsony.** Az egyház, a család ünnepei között a legkedvesebb és legmagasztosabb ünnepen a karácsony a Messiás világra jövetelének ünnepe, mert a szívnek is ünnepe. — A családi melegség tüze gyul ki karácsony szent ünnepén, s minden keresztény népnél ősi szokás, hogy karácsonykor össze jönjenek a család tagjai, hogy áldozzanak az ideális családi szeretetnek. Boldog akinek része jutott ebből a családi életből és szeretetből, akire egy meleg családi otthon vár, melyben megvan a közös egyelértés, az élet poézisa.

Különben igen szép jelentősége van a hitéletre vonatkozólag a karácsonyának.

Jelképe ez a paradicsomi fának, mely az emberiség bukását alkotta meg. Szurós tülevelei erre figyelmeztetnek bennünket.

Másfelül a megváltás fáját is fel tünteti a remény örök zöld színével. Igy egyesülnek a szép s magasztos szokások a karácsonyfa állítása körül. A bünbeesés és megváltás magasztos gondolatai, melyeket változatos tarkaságban tüntetnek fel a karácsonyfáról elterjedt legendák. S felgyulnak a karácsonyfa apró gyertyái, családi tűzhelyen s a humanismus juttat a karácsonyfa örömeiből azoknak is akik szenvednek és szűkölködnek, a szegényeknek és betegeknek is.

Városunkban is, hála a melegszívü emberbarátoknak, gond van a szegények, betegek és elhagyottak harácsonyára s a kis Jézuska be fog kopogtatni a szenvedők, szűkölködők és elhagyottak ajtáin is.

Mi a magunk részéről olvasóinknak és munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— **Személyi hírek.** Dr. Kracsma-rik János városunk országgyűlési képviselője a karácsonyi ünnepekre városunkba érkezett.

— **Közszégi iskolaszék.** A szarvasi közszégi iskolaszék decz. 17-én gyűlést tartott **Grimm Mór** helyettes elnök vezetése mellett. A gyűlés első tárgya az új tagoknak eskütétele volt. Ez után elnöknek **Zvartényi János** ág. ev. igazgató lelkész, alelnöknek **Margócsi Gyula** gyakorló iskolai tanító lett megválasztva. A legutóbb tartott isksz. gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után magáévá tette az iskolaszék a tantestületnek azon indítványát, hogy a három közszégi iskolának ifjusági könyvtár állíttassék. A közs. előjáróság megkerestetik az iránt, hogy az iskolákat az új utasítás értelmében szerelje fel. Ovodában a karácsonyfa ünnepélyek ezidőszert elmaradnak, miután sok beteg van az ovodákban. A második ker. ovodába dajkának özv. Deli Józsefné lett megválasztva.

— **Eljegyzés.** **Podhradzky** János szabadszentornyai ág. ev. lelkész decz. 18-án tartotta eljegyzését **Dankó S. Muel** helybeli ág. ev. tanító kedves leányával, **Ilonkával.** A sokfelől jövő gratulációkhoz mi is a legjobb kívánatainkat fűzzük ez alkalommal.

— **Lelkészválasztás.** A szabadszentornyai most alakult ág. ev. egyház lelképásztorául **Podhradzky** János helybeli segédlelkézt választotta. Gratulálunk.

— **Karácsonyi szünet.** A helybeli ág. ev. egyház iskoláiban a karácsonyi szünet tart deczember 21—28-ig.

— **Hálalozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a felejtethetlen jó férj, ill. apa, testvér, nagylátya, vő, sógor és rokon Brengarten Henrik Csanádpalota község jegyzője a csanád megyei törvényhatósági bizottság rendes tagja, a Csanádpalota Takarékpénztár igazgatója és Hitelszövetkezet alelnöke, a Csanádmegyei Tanító Egyesület tiszteletbeli tagja, stb. f. évi deczember hó 8. án esti 7 óra kor, élete 51. ik, boldog házassága 26. ik évében, hosszas betegség és szenvedés után Meránban csendesen elhunyt. A drága halott földi maradványai Csanádpalotán f. évi deczember hó 16. án délelőtt 11 órakor fognak a rom. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint ünnepélyesen beazonosítottatni s az ugyanottani temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséldoztat f. évi deczember hó 17. én délelőtt 10 óra kor fog a csanádpalotai plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatattani. Csanádpalotán, 1902. évi deczember hó 14. én. Áldás és béke poraira! Brengarten Henrikné szül. Ziniber Mariaka mint neje, Özv. Molitorisz Jánosné szül. Brengarten Dorottya, Özv. Takács Jánosné szül. Brengarten Mária Haucka Jánosné szül. Brengarten Berta mint testvérei.

— **Megyei bál.** Mint hivatalos forrásból értesülünk, Szarvason fényes mulatság van készülöben. A békésmegyei egyetemi ifjak ugyanis január havában nagyszabású megyei bál rendezését vették terbe. Az előkészületek már serényen folynak s mindent elfognak követni, hogy a mulatság ugyanolyan, mint föleg erkölcsi siker tekintetében felülmulja az összes, eddig rendezett megyei bálakat. A közönség mely érdeklődését annál inkább is megérdemli, mivel a bál tiszta jóvedelmét az általuk megindított lelkes, hazafias mozgalom céljaira fogják fordítani. Mi a magunk részéről a legszébb sikert kívánunk fázadosásukhoz!

— **Hamis tiz koronás.** A kereskedelmi miniszter arra való tekintettel, hogy újabban több tizkoronás bankjegy hamisítványt fedeztek fel, utasította a posta és távirda hivatalokat, hogy a tizkoronás bankjegyek elfogadásánál nagy óvatosságot fejtsenek ki. A hamisítványok ismertető jelei a következők: A valódi tizkoronás bankjegyek fórajza éles violaszínü vonalakat tüntet fel, míg a hamisítványok elmosódott, inkább barnászínü képeket nyújtanak. A valódi jegyeknél a felülnyomat tiszta kékes fekete vonalokkal van nyomva fehér papírra, míg hamisítványoknál a felülnyomat csak igen homályosnak látszik, azonkívül a hamisítványokon a sorozatok és számok színe ugyanaz, mint a főké, csak hogy átrajzolva.

— **A hűséges cselédek jutalma.** Veresényi Zsigmond felhőrttemplomi, illés Ödön tolmácsi, Mártonfy Kálmán szentesi, Pencz Lajos moori, Kempelen Imre mohai földbirtokosok és Derekegyház község előjárósága arra legmúltbó cselédeiket a gazdasági pénztárnál biztosították. Azt hisszük ez a legszebb karácsonyi ajándék és legillőbb jutalom becseületes és hű cselédek irántában.

— **Tömeges biztosítás a Munkáspénztárban.** Azok a nemes szívü földbirtokosok, akik oly szép példát adtak cselédeknek az Országos Gazdasági Munkás és Cselédegyletpénztárba való beiratása által egyre nagyobb számú követőkre találnak. A napokban Háader György Pestmegyei földbirtokos iratta be a pénztárba cselédeit, most pedig Grót Almásy Dénes egyszerre 167 cselédjét biztosította a munkáspénztárnál.

— **Folyó hó 21. én vasárnap a posta és távirda hivatal rendes szolgálatot tart.**

— **Kossuth szobor.** A Kossuth szobor alap gyűjtése helyben már be végződött. Deczember 22. től közszégünk előjárósága a tanyai lakosság között eszközli a gyűjtést.

— **Országos vásár.** Közszégünk téli vásárja, a mely f. hó 20. és 21. én zajlott le, nem mondható valami fényesnek. F. hó 20. án megtartott marhavásár jó lehet a föl hajtás igen nagy volt, megis közepes maradt az általános pénzihiány miatt. Az árak elég jók voltak, de legmagasabb volt a sertések ára. Az előjelekből ítélve kirakodó

vásárunk sem lesz valami sikerült, tekintve azt, hogy az emberek között a pénz szűk ség igen nagy.

— **Megfagyott iskolás leány.** A mult heti nagy hidegnek mi nálunk is meg van a maga áldozata. A mint értesülünk „Magi nyecz” iskola egyik iskolás leánykája iskolába menet az uton megfagyott. Bizony ezél szerű volna, oly hidegben, mint a milyen smultheti volt az iskolai előadásokat nem nyolc, hanem 9 vagy 10 órákor kezdeni tartának d. u. 1 óráig.

— **Vesztett szarvasmarha.** Özv. Pónyiczky Györgyné „U g a r o k o n” levő ta nyáján f. hó 17 én Rafaj György cseléd ke zefejét, veszett szarvasmarha megmarta. A megmárt eselédet községünk előljárosága fűszállította Budapestre Pasteur féle inté zetbe.

— **Rendkívüli képviselői közgyűlés.** Dr. Reisman Adolt és társai községi képviselők az előljárosághoz kérvényt nyuj tottak be rendkívüli képviselői közgyűlés össze hívására. A képviselői közgyűlés k e d d e n, december 23 án lesz megtartva.

— **A kórház részére szükséges vászont előljároságunk a mezőberényi szövetségénél szerzi be.**

Vármegyei hírek.

— **A vármegyei közgyűlése.** A törvényhatósági bizottság folyó hó 16 án tartott rendes közgyűlésen a főtárgy sorozatba és pótsorozatba felvett ügyek ugyanaznap letárgyattak. Az alispáni jelentést a közgyűlés tudomásul vette s annak kapcsán felirt a kormányhoz a Békéscsaba—Vésztő községek között keskenyvágyú vas-ut építési engedélyének sürgős kiadása iránt. Ugyan csak az alispáni jelentéssel kapcsolatban vett búcsút a vármegye a számvevőség és pénztári tisztviselő tagjaitól, a kik január 1-vel távoznak a vármegyétől. A távozó tisztviselőknek eddigi odaadó, példás s a vármegye érdekének megvédésében kifejtett munkásságáért elismerését és szinte köszönetét fejezte ki a közgyűlés s ezt jegyzőkönyvében is megörökíteni rendelte Bandhauer György vármegyei főpénztáros a távozó tisztviselők nevében is köszönte meg a törvényhatóság elismerő s búcsú szavait s vett búcsút a vármegyétől. — A számonkérésék jelentését szintén tudomásul vette a közgyűlés. A vármegyei közigazgatási bizottság kilépő tagjai újból megválasztattak, dr. Zsilinszky Endre helyére, a ki tagságáról lemondott, dr. Bodoky Zoltán Gyulaváros országgyűlési képviselője választott meg. A vármegyei tisztifőgyűlés helyettesül dr. Ladics László újból, az igazoló-választmányba ez eddigi tagokon kívül dr. Zöldy Géza és Csák György megválasztottak s a vármegye főispánja alelnökül dr. Márki Jánost s a tagokul: dr. Berényi Armin és Bodoky Mihályt nevezte ki. A munkaképtelenséget megállapító bizottságba újból megválasztottak: dr. Hajnal István és László Elek th. főorvosok. Az állandó választmányba 1904. évi december 31-ig terjedő hatálytal megválasztottak: dr. Bodoky Zoltán, Schmidt Iván és dr. Berényi Armin. A központi választmányba: dr. Bodoky Zoltán, az állandó bíráló választmányba: dr. Bodoky Zoltán, a tisztviselői igazgató-választmányába dr. Daimel Sándor, Berthóty István, a községi jegyzői nyugdíjintézet igazgató választmányába dr. Daimel Sándor és Ritsek Jánost választották meg.

— **Az aradi ügyvédi kamara** közhírré teszi, hogy ifj. Jantsovics Emil ügyvédjelölt, Jantsovics Emil gyulai ügyvéd irodájában való joggyakorlattal az ügyvédjelöltek lajstromába felvette, dr. Linder Károly ügyvédjelöltet a lajstromból törölte és hogy Christian Kálmán ügyvédjelölt dr. Margócsy Miklós irodájából dr. Fáy Samu irodájába, dr. Tarján Tibor ügyvédjelölt dr. Igaz Pál irodájából dr. Urszinyi János irodájába, végül Varga Károly ügyvédjelölt Hoffmann Mihály irodájából dr. Marjos József irodájába létezt át.

Vidéki hírek.

— **A butaság áldozata.** Igazán csak ezt a címet írhatjuk a cikkünk felé. Csorba József kondorosi lakos két éves kis leányát a béhurutból kigyógyítani óhajtván javasszonyhos fordult; ki a beteg gyerme ket parázs fűlő hintett magok füstjében csó vágatta s addig fűstölgette, míg a szegény gyermek teste ugyiszólván megsült. Az osto baság hóhérvá vált a szegény kis gyermek nek, ki égési sebei folytán pár nap mulva kiszvendett.

— **Az első bál fecske.** A csabai uri fiatalok szűkebbkörű értekezleten elhatározták, hogy a farsangon, január hó 24 én, egy nagyszabású bálal rendez Fehér Bál címen. melybe nemcsak az egész megyét, de a szomszédos megyék fiatalóságát is bevonja. E célból a fiatalok a szomszédos bálakat felhagyva keresni és a között személyes öss meretség révén oda fog hatni, hogy mentül több táncos és táncosnő keressék fel majd a csabai Fehér Bálal. Hogy még könnyebben lehetővé váljék a hölgyek tömeges megjelenése, a rendezőség a táncosnőknak egyforma szö vetű ruhát írta elő, pl. olesó h o n i fehér batiztot, miáltal a bál kiváló szép és egyen tetű jelleget nyerne, másrészt kivólva a drá ga ruhaverseny zárva. És emellett még a honi ipar is pártolásra találva. Az előkészí tő bizottság hétfőn, d. u. 6 órára hívja össze a nagy rendezőbizottságot, amelyen végleg megállapítják a módozatokat.

CSARNOK.

Manczika babája.

Németből fordította: SÁRKÁNY IMRÉNÉ.

Megjött a karácsony, a gyermekek várva-várt öröme, boldogsága. Ebben az évben nagyon zord idővel köszöntött be, szokotlanul nagy volt a hó, és olyan zúzmárások voltak a fák, hogy ilyen csikorgós hidegre a legöregebb emberek is alig emlékeztek.

Egy kis falucska végén, közel az urasági kastélyhoz, állott egy régi, ütöttkopott csárda, melynek picziny ablakát behordta hóval a szél, a befagyott üvegen alig szűrődött át a fagygyugyertya gyér világa.

Bent a bubos kemence mellett, épen aludni készült menni a csárdás és családja, mikor kívül megkopogtatta valaki az ablakot.

Nem valami szivesen nyitottak neki ajtót, de az idegen azért mégis csak belépett és megmondta a nevet, Kaszej Antalnak hívták, most szabadult ki a börtönből, hová két évre elvitt zárva. Azelőtt fűtő volt az uraságnál és a csárdásokkal rokonságban állott. Ennek a bemutatkozásnak még kevésbé örültek meg, kis híjja volt, hogy ki nem dobták a szobából.

— **Sose haragudjon úgy a sógorasz szony,** az én pénzem olyan mint a másé, s ha fizetni tudok, akkor nincsen szava. Van énnekem pénzem, kiadták mind a munkabérem, mert jól viseltem magamat, még hamarabb ki is eresztettek, azért vagyok itt idő előtt. Mindjárt hazamentem volna, de ebben a hóviharban lehetetlenség, aztán számadásom is van még az urasággal, azt is rendbe szeretném hozni. Két év, olyan csékélyességért, majd megköszönöm a jóakarátját.

— **Csekélyesség? hát a többi minden,** én meg azt mondom, hogy az uraság nagyon soká türelmes volt, még most so bántott volna, ha az erdész meg nem támadod.

— **Ha, ha, ha! te szolga lelek.**

— **Elég a feleselés,** ne okozd az uraságot, ha rá hallgattál volna, még most is nála lehetnél.

— **Hordhatnám be a sok fát és szentet** fűthetném a kályhák, fagyoskodhatnék még más kényelmesen alszik, köszönöm szépen, nem kérek belőle. En nem vagyok kutya, hogyha megrugnak, hát megnyalja az illető lábát.

— **Tégy ahogy akarsz,** én bezárom az ajtót, mert késő az idő.

Kaszej nem szót többet, csakült az asztalnál, kezére támaszkodott tével, és gondolkodott, nagyokat sóhajtv. A terve-

zett bosszura? vagy a családjára gondolt? ki tudná azt megmondani?

Megvárta még teljesen csönd lett a házban, aztán lábujjhegyen kiosont a szobából. A hold épen akkor bujt elő, megvilágitotta sápadt arcát, és az övébe szurt élesre fent nagy kést, melyet mikor batyuját felvette a hóról, erősen megszorított. Aztán nagy léptekkel haladt a kastély felé, nem is érezve a mezező, hideg szelot, és az arcába csapkodó zimankól. A kastély mellett állott egy óriási nagy fa, melynek az ágai egészen rá borultak a födélre, felkapaszkodott a fára s mint egy rossz szellem, eltűnt az egyik padlás ablakán keresztül.

A kastélyban pedig, anélkül is nagy szomorúság uralkodott, mert a kis Manczika, az uraság egyetlen leánykája, nagyon elűlta magát. Új gouvernantot kapott és az sehogy sem akarta őt megszokott nevéen. Manczikának hívni, de egyszerűen Matildnak nevezte. Még so nem volt elég — de a kedvencz bábulját is nagy szerencsétlenség érte, so fijsó so lába nem volt már a szegénynek, annyira beteg lett, a fürdőszor is nagyon hullott belőle, és senki sem akarta meggyógyítani, akár milyen szépen könyörgött is érte, de még elnevezték szörny alaknak; az ő egyetlen kis Manczikáját, pedig csak ezt az egy bábút szerette, a többi drága szép babára rá sem nézett, ott állottak sorbarakva szépen, a baba szobába.

Hanem lát a kis Manczi nemcsak nagyon jóságú, de erős akaratú kisleány is volt. Elhatározta, hogy az ő babájának ismét olysannak kell lenni, mint azelőtt volt, s nem szabad így betegeskedni szegénynek. Tudta is már hogy kihez fog segítségért fordulni, de nem mondta meg senkinek.

Megfigyelte, hogy milyen nagy tevékenység uralkodik, már napok óta a háznál, mennyit szabtak és vartak a szegény arva gyermekek számára. Ma a mama meg a papa szép csomagokat csináltak a kész holmiból, mindenik csomagra czedula volt tűzve azzal a névvel, a kinek szavja volt.

Manczika megkérdezte, hogy jók e azok a gyermekek? és hogy mért nem kapnak játékok is, csupa meleg ruhát és hasznos dolgot látott maga körül.

Azután látta a szegény emberek arcán a hálás öröm ragyogását, mikor mindenki megkapta a maga csomagját. Távozásuk után, sokáig nézett ki az ablakon, még az utolsó alak is el nem tűnt a sűrű ködbe, mely eltakarta őket szemétől.

Este megkérdezte a mamáját, hogy mért nem a Jézuska vitte a szegény gyermekeknek is az ajándékokat?

— **Minket bizett meg vele kedvésem,** mert ilyenkor nagyon sok a dolga, gondold csak meg, mennyi jó gyermek vár most ajándékokat tőle.

— **Hol jön be a Jézuska hozzánk?**

— **A Jézuska,** ejtélok fog bejönni a kéményen keresztül a szalónba, és oda rakja le az ajándékokat, de te most ne menj oda, mert a Jézuska nem szereti, ha a jó gyermekek kíváncsiak.

— **Mond csak anyácskám,** mikor van éjtél?

— **Mikor az óra tizenkettőt üt éjszaka.**

— **Ha az óra éjszaka tizenkettőt üt —**

ismétlé Manczika, mintha megakarna tá nalni ezt a mondást. Ezen az estén, a kisleány szokatlan korán kívánt lefeküdni, leis fektették a fejétlen babával együtt, melytől sohasem tudott megválni. Alig várta, hogy mindenki aludni menjen, de ma, mintha csak összeesküdtek volna ellene, oly soká maradt ébren az egész ház, még a madame is tizenegyig olvasott. Végre minden elcsendesült és a madame is elaludt, mit hangos horkolása jelzett. Manczika megköny nyebbedve sóhajtott fel. Szép esendesen felkelt az ágyból és felhuzta papucsait s mivel a ruhát nem tudta megtalálni, a madame meleg köpenybe burkolta magát, kézenfogta a fejétlen bábát, felvette a kis éjtél lámpát és oly lassan, mint egy kis egérke, elindult a szalón felé, nem törődve so a sűvöltő széllel, so a hideggel. Néhány percz mulva ott állt a nagy karos székben a kandalló előtt, az ölébe tartva bábuját. Felni eszébe sem jutott, hiszen ketten voltak a babával. A lámpát az egyik sarokba tette és várt nyugodtan. Az óra ép elütötte az éjtél, mikor a kéménybe surlódás zaja

hangzott és Kaszej a kandallóból elő bujt s nagy ijedelmére Manczika előtt találta magát, a ki ártatlan gyermekszemekkel kérdően nézett rá.

(Vége következik.)

Irodalom.

A Pesti Hírlap jubilál. Az új évvel fennállása 25 ik évolyamába lép a Pesti Hírlap, mely immár negyedszázad óta szolgálja a magyar kultúra szabadelvűség és demokrácia érdekeit s az évek hosszú sora alatt mindig meg tudta őrizni függetlenségét kormányokkal, politikai pártokkal és társadalmi osztályokkal szemben egyaránt. A Pesti Hírlap mindig a legelőkelőbb liberális publicistákat látta vezércikkirő munkatársai sorában. A szépirodalom legelső munkássait számíthatta mindig társai között. Azok közt van ma is Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Gárdonyi Géza, Kőrös Tamás, Murai Károly, Bode Jób, Abonyi Arpád, Tömörkény István, Homok stb. A Pesti Hírlap egyik legkeresettebb napi olvasmánya az Esti levél, melyben a legszellemesebb magyar író, Tóth Béla, szól az aktuális eseményekhez. A Pesti Hírlap minden képi melőházi ülésről élénk tollal irt karcolatot is közöl A t. Házból cím alatt. Mindeu nap közül bőven szerkesztői üzeneteket, nagy vegyes rovatot és hetenken tanulságos sikk jászmatokat is Maróczy Géza világhírű magyar sakkmeister magyarázataival. Ereléti tárcán kívül a Pesti Hírlap mindennap közöl külföldi iroktól is egy egy rajzot, elbeszélést. A Pesti Hírlap színházi, sport és tözsdei rovata a legnagyobb és legváltozatosabb. A Pesti Hírlap előfizetői minden évben díszes kiállítás nagy képes naptárt kapnak teljesen díjtalanul s a Szabóné Norgall Janka által szerkesztett Divat Salon című pompás divatlapra fél áron fizethetnek elő. A Pesti Hírlap az összes napilapok közt legnagyobb terjedelemben jelenik meg: hétköznap 20—28 vasárnapokon 32—52 oldalon; hétfőn is többet ad mint más lapok (8 helyett 12 oldal). A Pesti Hírlap 1903 iki nagy képes naptárt utjonnan belépő előfizetők is megkapják, ha legalább negyedévre egyszerre küldik be az előfizetési díjat (január—márciusra 7 korona). A Divat Salonnal együtt negyedévi előfizetési ára 9 korona. E előfizetéseket a Pesti Hírlap kiadóhivatalához (Budapest, V. váci körút 78.) legjobb utalványon beküldeni. Ugyancsak a kiadó hivatalból mutatványszámokat is lehet kérni.

Felelőszerkesztő: SZIKES ANTAL.

Főmunkatárs: PATAKI JÁNOS.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Belicey út 4-ik házzám alatt levő papirkereskedésem, a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg rendeztem be.

Raktáron tartok levélpapírokat, a legnagyobb választékban.

Ugyszintén raktáron vannak nagy választékban iskolai füzetek, tollak, tollszárak, rajztömbök, ceruzák, tollő gumik irodaipapírok, tenták és notesok.

Továbbá ajánlom dús válasszékú névjegyemeit és képes-levelező lapjaimat stb., melyeket a legolcsóbb áron bocsájtok a n. é. közönség rendelkezésére.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelttel:
DANTZKY SÁNDOR,
nyomdatulajdonos és papirkereskedő.

Nemzeti irodamlunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit.

MAGYAR FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

MEMEKIROK

ezm alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

TARTALMAZZA:

* Arany János Kisfaludy Károly
Arany László Kisfaludy Sándor
* Balassa Bálint Kólcsey Ferencz
Bajza József Kossuth Lajos
Bereményi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Miksa Kelemen
Csokonai V. M. Pázmán Péter
* Csanosz Gergely Petőfi Sándor
Deák Ferencz Reviczky Gyula
Bötvös József Széchenyi J. gr.
Fazekas Mihály Szigligeti Ede
* Garay János Teleki László gr.
Gyöngyössi I. Tompa Mihály
Gvadányi József Vajda János
Kármán József Vörösmarty M.
Kátona József Zrínyi Miklós
Kazinczy Fer. műveit.
* Kemény Zsigm. Népballadák
Népiépek
Kuruczok története

* A csillaggal jelzett remekírók kiadását jegyzi a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más verseny gyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle magyar remekírók 55 testes kötete felel a legbecesebbet, mit a magyar szellem teremtett és hivatta van arra, hogy minden családi könyvtár gerince legyen.

A Franklin-féle magyar remekírók kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályá-

nyertes, művészi, erős angol vázonkötés; a papírja amentes, soha meg nem sárguló; betűi külön éceúra készültek.

A Franklin-féle magyar remekírók öt kötetes sorozatában jelenik meg: minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle magyar remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a tavasszal megjelent új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vaskos kötetben, diszkótésben 20 korona — kivételes árban szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona; az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek forrásaiban közli Shakspeare remekait e kiadás névszerint Arany János, Petőfi Vörösmarty, Szász Károly, Lévay József, Arany László, Bakosi Jenő, Győry Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értékes kiegészítője a magyar remekírók gyűjteményének, Megrendelhető a magyar remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle magyar remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor a remekírók előfizetőinek, ha a két mű együtt tessen rendeltek meg.

Sajtó alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését felülébe bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Báncs Ferencz
Bánóczy József
Beöthy Zoltán
Berzeviczy Albert
Bayer József
Endrődi Sándor
Erdélyi Pál
Ferenczi Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Lévay József
Négyessy László
Rakosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchenyi Károly
Széll Kálmán
Váczy János
Vadnay Károly
Voinovich Géza
Zoltányi Irén
E fényes névsor biztosított nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megbízható szöveget adja a felvett munkákra, s hogy minden élet rajz önálló becsű munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott Magy. Remekírók

II. sorozata

épp most jelent meg, és a következő köteteket tartalmazza:

Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.
Szigligeti Ede színművei I. kötet Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

Méga télen megj. I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja: Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál. Tompa Mihály munkái I. Sajtó alá rend. Lévay József. Garay János munkái. Sajtó alá rend. Ferenczi Zoltán. Csiky G. színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly. Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

Értesítés.

Ezennel van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet megnagyobbítva, eddigi üzletem mellett lévő külön helyiségben kész ruharaktárt

rendeztem be. Állandóan nagy raktárt tartok úgy férfi és gyer mekruhákban, mint női confekcióban Egyben ajánlom az öszi idényre

úri és női divatáru üzletemet

a hol az összes czikkok, mint úri, női és gyermek-czipők, fehérneműk, keztyűk, csipkék, szalagok, kalapok, eső-ernyők stb. a legfinomabb minőségben, legolcsóbb árban beszerezhetők.

A t. közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:
Ungár Jónás.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK

nagy választékban

China ezüst tárgyak, samovárok, író készletek, Bambusz nád, és fémdisz, asztalkák, disztárgyak üveg és porcellánban stb.

Szichta Tivadar

üveg és porcellán kereskedésében, piac-tér.

INGYEN

és bérmentve kap mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes legfinomabb Likőröket és rumot hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

Watterich A.
Budapest, VII, Dohány utca 5. szám alatt.

Sürgöny czim: Nádházy Szarvason

Alapított 1879-ik évben.

NÁDHÁZY JÁNOS TEMETKEZESI VALLALATA SZARVASON.

(Kórház utca 1260 házsám alatt saját házában)

Elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszoszorkat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével a hozzátartozók bármí módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik

Fakoporsók 2 kor.-tól feljebb, érckoporsókat gyermekeknek 8 kor.-tól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 50 kor.-tól feljebb. A Nádházy Temetkezési Vállalat* a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Kiváló tisztelettel:
Nádházy János
temetkezési vállalkozó.

Valamint ércz koszoszork.

Melléklet a „Szarvasi Lapok” 1902. évi 52. számához.

CSARNOK.

A néger leány.

Irla: Fehér holló.

Valahol Afrikában a guineai partokon élt a néger leány. Asnának hívták, rabszolgája volt egy ültetvényesnek, Borku urnak.

Szép lány volt, nem tiszta néger faj. Az ajka nem volt olyan kiduzzadó, az orra nem volt olyan széles, lapos, mint a többieké; ellenkezéleg, szép, kicsiny piros ajka volt és pisze orra. A haja sem volt göndör, tüskés, hanem selymes hullámokban leomló. De fekete szemének határozott és férfias pillantása, idommainak erőteljessége a vad természet gyermekére vallottak. Hatalmas termet, erősen kidomborodó mell, izmos, kifejlett lábszárak.

Ember volt, — szive is volt. Lány volt — szeretett. Igen, a tizenhét éves leányok az őserdők rejtettségében is szeretnek. Guineában is ismerik a virágfakadást az emberek, és a néger leány szive is megnyílik egyszer egy láthatatlan hatalom előtt.

Asna is szeretett. Ő nem olvasott sohasem regényeket, őt a szerelemre nem tanította senki, és mégis szeretett. Senki sem vigyázott rá, nem őrködött a becsülete felett senki, látott és tudott mindent, a mi a természet rendjéhez tartozik és mégis azzal az ártatlan szerelemmel szerette Mikrit, mely előbb jelentkezik, mint az idegek öntudatra ébredése, és él még akkor is, mikor az idegek elveszítik már fogékonyágukat a szerelemre.

Mikri is szerette Asnát, bár Asna nem kötötte díszes csokorba a haját, fűző nem szabályozta a derekát, — Mikri mégis szerette. Ha a mezőn egymás közelébe kerültek, — mert Mikri is rabszolga volt, — akkor órákon keresztül csevegtek; elmondották egymásnak álmaikat, gondolataikat s ilyenkor gyorsan mult az idő és nem érezték a munka fáradalmát.

Este mikor hazamentek, leültek egy hatalmas palma alá. Már mindenki aludt, csak a csillagok virrasztottak.

— Mi szeretjük egymást, ugy-e Asna?

— Igen, szeretjük egymást, nekem nem kell gyöngy, nekem nem kell arany, nekem csak te kellesz, Mikri.

— És nekem nem kell a szabadság, nekem nem kell a jólét nyugalma, csak te kellesz, Asna.

— Meddig?

— A míg látni fogom a napot, a míg szükségem lesz a levegőre, addig.

— Mikri, igazat beszélsz?

A szivem szerint beszélek.

A távolból az orangutang bőgése és sakálók ordítása hangzott.

Asna nyakáról egy durva zsinagere erősített fadarab csüggött alá. A fetis. Olyan talizmán féle. A négernek ez az istenök, a gondviselésök, ettől lének, ettől remélnék, ehhez imádkoznak. Asna kedvesének nyakára kötötte ezt az ereklyét:

— Az én istenem vigyázzon rád!

Mikri pedig magához ölelte a leányt, szerelmes szavakat susogott a fülébe, azután elhalmozta forró, szenvedélyes csókokkal. Nem hallottak semmit, csak egymás szívének dobogását, nem láttak semmit, csak szemöknek találkozó pillantásában látták a közös szenvedélyt, nem érez-

tek semmit, csak forró lehelletüket, melynek hevétől felolvadt akaratuk, felolvadt minden erejük, minden gondolatuk, a határtalan szerelemnek lángoló tüzeiben.

Ez volt az ő frigyök, ez volt az ő esküvésük a szerelem ezen felséges éjszakáján.

Másnap reggel Borku egy másik urral szemlét tartott a rabszolgák közt. Ezt az urat Timbunak hívták; minden esztendőben eljön, és megvásárol egy-két rabszolgát. Ugy látzott, mintha ezuttal nem tudna jó portékát találni. De néhány perc múlva hirtelen megállott, a kezével előre mutatott és felkiáltott olyan hangon, mint a ki nem tudja örömet elpalástolni:

— Ez! Ez jó lesz!

Asna volt a kiválasztott. Timbu nagyon jónak találta ezt a lányt és meg is vette, igérvén érte három tevét, tíz krokodilnak a bőrét és több apróságot.

És mikor Asna megtudta, hogy mi történt vele, nagyot sikoltott, levelette magát a földre és jajgatott keservesen, kezével a földet kaparva, mintha bele akarna kapaszkodni a boldogságába, melyhez görcsösen ragaszkodott. Mint a fának gyökere az őt éltető talajhoz. És mikor előhívták két hatalmas rabszolgát, hogy szelidítsék meg ezt az őrjöngő szerencsétlent, harapott, rugott, karmolt, mint a kölykét védő mézanyatigris.

Mikri ezen a napon a tanya másik végébe volt rendelve, ő mit sem tudott erről a katasztrófáról.

Asnát végre megszelidítette a korbács és a... remény, s nemsokára elindultak a hosszú utra. Asna sokszor nézett vissza az emlékezetes palmafára, melyhez olyan édes emlékek fűztek, a míg azután annak utolsó ága is ködbe veszett, mint az ő minden öröme, minden boldogsága. Az ut szélén pedig egy vampir szivta a vérét egy ártatlan kis madárnak, belemélyesítve hegyes csőrét gyenge ereibe, és duzzadt, hizott, vergődő áldozatának kétségbeesett nyöszörgései közben.

Asnának igen jó dolga lehetett volna Timbu urnál. Ez a nagyszakállú ültetvényes az első pillanattól fogva élénken érdeklődött Asnának formás lábait iránt s már megérkezésük napján kísérletet tett arra nézve, hogy ezt a lányt megölelje. Ez egyelőre nem sikerült, mert Asna nagyon erősen tudott védekezni és védekezésének nyomai ott is maradtak egyrészt Timbu urnak a karján két foltok alakjában, másrészt Asnának kezében szakáll-foszványok alakjában. Másnap újból hozzáfogott tervének kiviteléhez a hatalmában elbizakodott kalandvádasz, de most is eredménytelenül. Timbu nagyon haragudott, hogy ő három tevével, tíz krokodil bőrrel és egy csomó aprósággal a szerelemnek egy pillanatát sem tudja megvásárolni, és most már korbáccsal akarta meghódítani rabszolgáját. Asna nagyon sokat szenvedett heteken keresztül, de Timbu mégsem érte el célját.

Mikor látta, hogy hiába való minden fáradozása, lemondott róla és nem törődött vele többé.

Asna esténként sokat sirt; zokogott keservesen, hogy ilyen nagy szerencsétlenség történt vele és könyveit között újból és újból visszazalolt lelke a palmafá alá, a hol olyan boldog volt Mikrivel. Megátkozta Borkut, Timbut és minden embert, a ki rabszolgát tart, a ki szétépti az

emberek boldogságát és a kik belefolytják életüket a fájdalom keserű tengerébe.

És eszébe jutott Asnának a vampir, melyet az ut szélén látott. Igen, egészen olyanok Ők, mint a vampir. Valami mégis azt sugta neki, hogy ő nem fog úgy járni, mint az a szegény kis madár, ő nem fog elpusztulni a kinok között, ő túléli a szenvedéseket és boldog lesz még. Meg akarta csókolni a fetist, azt a kis fadarabot és imádkozni akart hozzá, de eszébe jutott, hogy ő azt Mikrinek adta. És most már egész határozottan tudta, hogy azért érte ez a sulyos csapás, mert eldozta magát az ő istenét. Ott, a palmafá alatt... de milyen édes percek voltak azok!... És akár mire gondol, akár merre szállott a lelke, mindig csak oda jutott a palmafához, az ő rövid életű boldogságának bölcsőjéhez és fejfájához...

A hónapok multak. Asna nagyon szorgalmas volt, és sokat gondolt Mikrire.

Timbu élénk cserekereskedést folytatott és gyakran megtörtént, hogy Borkuhoz is küldött egyet-mást. Asna ily módon némi érintkezést tudott fenntartani Mikrivel. Leveztek is a maguk módja szerint, pálmalevelekbe rajzolva mindenféle jeleket; Asna egész boldog volt, ha egy ilyen levelet kapott, de ez a boldogsága sem tartott sokáig. Alig mult el egy esztendő, az üzenetvivők üres kézzel jöttek vissza, Mikri nem válaszolt...

Már két esztendeje, hogy Asna elhagyta régi gazdáját. Egy reggel Timbu újból elment rabszolgákat vásárolni. Másnap délután haza érkezett. Két rabszolgát hozott; egy férfit és egy asszonyt. Az asszony kicsiny csecsemőt tartott a karján. A férfi Mikri volt.

Mikor Asna megpillantotta Mikrit, örömeiben hozzá akart szaladni és meg akarta ölelni az ő régen várt kedvesét. De mikor meglátta az asszonyt és a csecsemőt, mikor látta őket együtt bemenni egy közös viskóba, akkor mindent tudott.

De azért nem sirt; valami retentő harag töltötte be egész lelkét.

Mikor eljött az este és mindenki nyugalomra tért, ő künn járt kelt a mezőkön, majd bejutott a sűrű erdőségekbe és hallgatta a vadállatok borzalmas ordítását. Seholy egy szelid kép, seholy egy szelid hang. Az erdő sötét, a fák ágai vadul egymásta növe. Minden borzalmas, minden haragos és vad, mint az ő lelke.

Reggelre ott volt a munkánál. A Kongó partja mentén. A nap forrón süttött és a folyó hullámai gyémántokként ragyogtak.

Mikri — nem messze Asnától munkába merülve nem is látszott észrevenni egykori kedvesét. Csecsemője a földön feküdt és a szeme palma levéllel volt letakarva, hogy a napsugár ne bántsa.

Asna észrevétlenül odament a gyermekhez lehajolt hozzá, felemelte arcáról a palma levelet és sokáig nézte azt az ártatlan kis jószágot. Az apjára hasonlított; a mi izlésünk nek rui, de a néger leánynak nagyon tetszett. Csendesesen megcsókolta, az arcát megint betakarta, azután föl egyenesedett. Mikri háttal fordulva állott, alig tiz lépésre tőle. Közelebb ment hozzá:

— Mikri!

Mikri megrezzenet ennek a hangnak hallatára; de azért nem is for-

dult vissza, hanem tovább dolgozott.

— Mikri! Én vagyok! Asna!

— Hagyj dolgoznom, Asna; nem érek rá.

— Nem érsz rá, mondá Asna keserűen, félsz a felügyelő ostorától, ugy-e; hát az istenedtől nem félsz, hát a gonosz szellemektől nem félsz azért, hogy engem szerencsétlenné tettel?!

— Menj te is a munkád után, Asna.

— Én már elvégeztem a munkámat. Nekem már nincs több dolgom. Te is elvégeztél, Mikri. Már nem kell félned a felügyelő ostorától.

Mikri önkéntelenül remegett:

— Bolondokat beszélsz, Asna.

— Én még nem végeztem el a munkámat.

— Igaz; te neked fiad van; csókd meg fiadat, Mikri...

— Milyen különös a te kívánságod.

— Ne törődjél vele; csókd meg a fiadat az én kedvemért.

Mikri engedelmességet és megcsókolta a gyermekét.

— Sokszor csókd, sokszor! Milyen szép fiad van! Nézd csak, jól nézd meg, Mikri... Ugy... Ta kard meg szépen, hogy a nap ne érje...

Azután egy ideig szólanul álltak egymás mellett, a míg Asna megszólalt:

— Emlékszel e, mikor a nagy palmafá alatt ültünk, és te azt mondtad, hogy neked senki sem kell, csak én kellek neked?...

— Akkor úgy gondoltam...

— Azt mondtad, hogy a szived szerint beszélsz; pedig nem beszéltél a szíved szerint, mert a sziv olyan, mint a folyó, mindig egyformán csörögedezik egy irányban halad és soha sem fordul visszafelé a medrében.

— De kiszárad a folyó, ha forrás nem táplálja...

— Nyomorult vagy, Mikri; nekem a hitemben, a telkemben a reménységemben volt ez a tápláló forrás. Látod, milyen nyomorult ember vagy te!... „Nekem csak te kell, te lesz, míg látni fogom a napot, a míg szükségem lesz a levegőre,” ezt is mondtad, Mikri. Igazat beszéltél; te már nem fogod látni a napot, neked már nem lesz szükséged a levegőre... Nekem se lesz már rá szükségem...

Mikri reszketett.

— Mit akarsz velem tenni?

— Semmit... Csak azt szeretném, ha megölelnél, még egyszer, utoljára, úgy, mint akkor este... Nem mersz megölelni? félsz tőlem? Látod, én nem lélek.

Asna egész közel lépett Mikrihez. Csak most látta, hogy az a kis fadarab már nincs ott a nyakán.

— Hova tetted a fetist? Eldobtad ugy-e? Eldobtad magadtól az istenedet... Igen eldobtad, nincs a ki vigyázzon rád, a ki megóvja az életedet. Én rám sem vigyáz senki, a mióta eldobtam az én istenemet. Mert eldobtam, a szemétdombra dobtam, a mikor neked adtam!... Hát igazán nem mersz megölelni? Haragszol rám? Látod, én nem haragszom...

Asna átölelte Mikrit, magához szoritotta, mintha sohasem akarná többet elbocsátani. Mikri szabadkozott:

— Bocsáss el, az asszonyom meglátja, hogy engemet ölelsz.

— Nem fogja meglátni. Oda megyünk, a hol senki sem fog bennünket látni, senki sem fog bennünket szétválasztani.

S.
m. t.
zni, hogy
ddigi üz-
lyiségben
tárt
gy raktárt
ruhákban,
ajánlom
atáru
t úri, női
hűsk, kez-
kaipok,
b minő-
erezhettek.
ártfogását
elettel:
Jónás.
kap
i köny-
i képes
s tumot
készü-
gkisebb
gszerte
e-
A.
5. szám
Legnagyobb raktár ércz és fakoporsókban

